

SXEDIO.FX5

10.1.1952; ΕΝΩ Η ΔΕΞΙΑ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΥΝ ΒΑΡΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΘΕ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

Καθώς πλησίαζε η δεύτερη επέτειος του ενωτικού δημοψηφίσματος της **15ης** Ιανουαρίου **1950** η Αριστερά ζητούσε κοινές εκδηλώσεις στις **15** ενώ ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και η εθναρχία προγραμματίσαν εκδήλωση για την ίδρυση της ΠΕΟΝ, οργάνωσης νεολαίας της δεξιάς που ίδρυσε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και στο πλαίσιο αυτής της εκδήλωσης θα τιμάτο και η επέτειος της **15ης** Ιανουαρίου.

Ο Μακάριος φοβόταν ότι ο Κυβερνήτης δεν θα έδινε άδεια για πραγματοποίηση εκδηλώσεων υπέρ της ένωσης και κάλυψε την εκδήλωση κάτω από το μανδύα της ίδρυσης τους ΠΕΟΝ.

Ο ΕΑΣ όμως και η Αριστερά ευρύτερα επέμεναν σε κοινό συλλαλητήριο στο οποίο να είχε και η Αριστερά λόγο-πράγμα που δεν άρεσε στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο.

Ετσι ενώ η Αριστερά ενέτεινε την πίεση της για κοινές εκδηλώσεις, ο Μητροπολίτης Κιτίου Ανθιμος, δεχόμενος αντιπροσωπεία του ΕΑΣ Λάρνακας στην οποία περιλαμβάνονταν οι Γ. Χριστοδουλίδης, Δ. Φωτίου και Γ. Θεοφάνους, τους προσκάλεσε έμμεσα να παρευρεθούν σ' αυτήν λέγοντας τους ότι επρόκειτο για εθνική γιορτή και ότι η συνεργασία ολόκληρου του λαού ήταν και επιθυμητή και επιβεβλημένη.

Σύμφωνα με το "Νέο Δημοκράτη" (**9.1.1952**) ο Μητροπολίτης Κιτίου είπε στην αντιπροσωπεία:

" Η συνεργασία ολόκληρου του Κυπριακού λαού είναι και επιθυμητή και επιβεβλημένη στις εθνικές εκδηλώσεις της **13ης** του Γεννάρη.

Πρέπει να είμαστε ενωμένοι στον εθνικό μας αγώνα. Οι ιδεολογικές μας διαφορές είναι ζητήματα

του μέλλοντος και δεν πρέπει να παρεμβάλλονται ως εμπόδια στη διεξαγωγή του εθνικού μας αγώνα.

Η όλη εκδήλωση όπως την παροετοιμάζει η εθναρχία είναι καθαρώς εθνική και οι ομιλίες δεν έχουν καμιά απολύτως κομματική χροιά.

Δεν πρόκειται περί "δοξολογιών" αλλά περί Παγκυπρίου συλλαλητηρίου με καθαρώς εθνικό περιεχόμενο, που θα γίνει στο "Μαγικό Παλάτι" στις 13 του Γεννάρη. Αναγνωρίζω ότι η παράταξή σας αγνίζεται ειλικρινά για την ένωση και μάλιστα με το μαχητικό σθένος που τη διακρίνει".

Η πρώτη επαφή της αριστεράς ήταν καρποφόρα. Αλλά αυτή ήθελε περισσότερες διαβεβαιώσεις.

Έτσι νέα αντιπροσωπεία του ΕΑΣ από τους Ανδρέα Ζιαρτίδη, Χαμπή Μιχαηλίδη και Γεώργιο Χριστοδουλίδη πήγαν στην Ιερά Αρχιεπισκοπή και ζήτησαν να δουν προσωπικά τον Αρχιεπίσκοπο και να θέσουν ενώπιον του το αίτημά τους, αλλά και όσα τους είχε αναφέρει ο Μητροπολίτης Κιτίου.

Ο Γραμματέας του Εθναρχικού Συμβουλίου Ξενοφών Κουμπαρίδης τους πληροφόρησε ότι "ο Αρχιεπίσκοπος αδυνατούσε να παραχωρήσει τη ζητηθεί σαν συνέντευξιν".

Ο ΕΑΣ είχε στο χέρι τη διαβεβαίωση του Κιτίου και ήταν αποφασισμένος να επιτύχει αυτό που ήθελε.

Ο Μιλτιάδης Χριστοδούλου, στέλεχος του ΑΚΕΛ, έκαμε μια νέα προσπάθεια να επικοινωνήσει τηλεφωνικώς με το Μακάριο. Ο Μακάριος δέχθηκε να του μιλήσει και συζήτησαν το όλο θέμα. Αργότερα ο Μιλτιάδης Χριστοδούλου τηλεφώνησε στον εθναρχικό Σύμβουλο Βία Μαρκίδη. Με το Βία επικοινωνήσε τηλεφωνικώς και ο Διομήδης Γαλανός, Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου του ΑΚΕΛ και σύμφωνα με το "Νέο Δημοκράτη" του οποίου ο Διομήδης Γαλανός ήταν διευθυντής:

"Από τις επαφές αυτές διαπιστώθηκε η ταυτότητα απόψεων του Αρχιεπισκόπου του Μητροπολίτη Κιτίου και του Βία Μαρκίδη, που είναι ως φαίνεται και απόψεις ολόκληρης της Εθναρχίας".

Τόσο ο Μακάριος όσο και ο Μαρκίδης θα πρέπει να ανέφεραν ότι στην εκδήλωση η Εθναρχία καλούσε όλους όσοι πίστευαν στην "Ένωση και όχι κόμματα.

Είναι χαρακτηριστικό σημείωμα που δημοσίευσε το "Έθνος" που είχε υπεύθυνο του το Βία Μαρκίδη:

"Άς το επαναλάβωμεν και σήμερα, ότι οι κομμουνισταί βομβαρδίζουν δι' εγγράφων και του επισήμου οργάνου των την Εθναρχίαν. Η καταπολέμησις του κομμουνισμού δεν είναι κομματισμός, αλλ' εθνικόν καθήκον. Ο κομμουνισμός δεν είναι κόμμα, αλλ' "οργάνωσις πρακτορεύουσα την Ρωσίαν". Εάν η η Εθναρχία εξεδήλωνε συμπάθειαν προς ωρισμένην μερίδα της εθνικόφρονος παρατάξεως, τότε και μόνον τότε θα ηδύνατο να γίνη λόγος περί κομματισμού. Η τοποθέτησις όμως των κομμουνιστικών εγγράφων εις τον κάλαθον των αχρήστων είναι ό,τι εν προκειμένω επιβάλλεται. Κομματισμός θα ήτο εάν η Εθναρχία εδέχετο να υιοθετήση τα συνθήματα του ΑΚΕΛ, συνθήματα καθαρώς κομματικά και όταν ακόμη ταύτα αναφέρονται εις το εθνικόν ζήτημα.

Ο Εθνάρχης εκάλεσεν εις την συγκέντρωσιν της προσεχούς Κυριακής τον λαόν και ουχί κόμματα. Οσον λοιπόν ενστερνίζονται την ιδέαν της Ενώσεως, δεν δύνανται να προβάλουν το επιχείρημα περί δήθεν κομματισμού, εκτός, εάν σκοπίμως σαμποτάρουν την παγκύπριον αυτήν συγκέντρωσιν".

Όλοι συμφωνούσαν να μετάσχει η η Αριστερά στις εκδηλώσεις, αλλά κανένας δεν δεσμευόταν με έγγραφα και γραπτά κείμενα.

Όμως έστω και οι προφορικές διαβεβαιώσεις θεωρήθηκαν επιτυχία για τον ΕΑΣ που άλλαξε αμέσως στάση και δέχθηκε να μη οργανώσει τις δικές του εκδηλώσεις, αλλά να μετάσχει στην εκδήλωση που είχε ανακοινώσει η Εθναρχία, για τις **13 Ιανουαρίου, 1952.**

Έτσι ο ΕΑΣ κάλεσε τα μέλη του να παραστούν στην εκδήλωση που θα οργανωνόταν στο κινηματοθέατρο "Μαγικό Παλάτι" στις **13** αντί στις **15** του μήνα.

Ανέφερε ο ΕΑΣ και οι άλλες οργανώσεις της

Αριστεράς στην ανακοίνωση τους:

" **1.** Από τις **5** του Νοέμβρη **1951** ο ΕΑΣ επρότεινε στην Εθναρχία την οργάνωση ενιαίων παγκύπριων εθνικών κινητοποιήσεων με την ευκαιρία της Β επετείου του ενωτικού μας δημοψηφίσματος. Η εθναρχία ετήρησε για αρκετές βδομάδες στάση άρνησης και σιωπής. Ετσι, ο ΕΑΣ, ενεργώντας σαν εκπρόσωπος όλων των τμημάτων της Λαϊκής Παράταξης, εκάλεσε το λαό σε συναγερμό για μια ενιαία παλλαϊκή εκδήλωση στις **15** του Γεννάρη **1952**.

2. Υστερα απ' όλα τα πιο πάνω η εθναρχία αγνοώντας τις προτάσεις του ΕΑΣ, πρόβαλε με μια λακωνική αν ακοίνωση στις **15** του Δεκέμβρη. Με την ανακοίνωση της η εθναρχία έλεγε ότι θα οργανώσει γιορτή στη Λευκωσία, στις **13** του Γεννάρη, μαζί με τη γιορτή για την ίδρυση μιας "εθναρχικής" οργάνωσης Νεολαίας. Η εθναρχία απόφευγε μ' αυτό τον τρόπο τις ενιαίες εθνικές εκδηλώσεις που πρότεινε ο ΕΑΣ, αυτές που ζητούσε το συμφέρον του απελευθερωτικού αγώνα. Η εθναρχία, σύμφωνα και με κατοπινά αξακριβωμένες πληροφορίες, θα περιοριζόταν σε δεήσεις στη Φανερωμένη, σε μια παραταξιακή σύσκεψη για την οργάνωση νεολαίας και σε μια άλλη γιορταστική συγκέντρωση στις Νέες Συντεχνίες. Αυτό το περιορισμένο πρόγραμμα δεήσεων και κομματικών γιορτασμών προτίμησε η εθναρχία αποφεύγοντας ακόμη και τη συνταύτιση τους με την ημέρα που πρότεινε και το ότι για **20** μέρες ύστερα από τη ανακοίνωση της εθναρχίας δεν έγινε καμιά κίνηση κι ούτε γράφτηκε οποιαδήποτε λέξη που να προτρέπει το λαό σε κινητοποιήσεις.

3. Προχωρώντας σταθερά για την **15** του Γεννάρη και διαφωτίζοντας εντατικά το λαό πάνω στη σημασία που έχουν σήμερα οι εθνικές κινητοποιήσεις του λαού, ο ΕΑΣ, έκρινε πως δεν θάπρεπε να χαθεί οποιαδήποτε ευκαιρία για ενιαίες εκδηλώσεις κι' ότι προς αυτή την κατεύθυνση έπρεπε να γίνει η κάθε δυνατή προσπάθεια. Ετσι, ο ΕΑΣ, με επιστολή του προς τον Αρχιεπίσκοπο, ημ. **2.1.1952**, της οποίας αντίγραφο

στάλθηκαν και σ' όλα τα μέλη του εθναρχικού συμβουλίου (δες εφη εφημερίδα Ανεξάρτητος ημ. 7.1.1952) έκανε νέες υποχωρητικές προτάσεις χάριν της επίτευξης ενιαίων εθνικών εκδηλώσεων, έστω και την 13ην του Γεννάρη.

4. Η Εθναρχία εξακούθησε την σιωπή της κι' ύστερα από τις τελευταίες προτάσεις του ΕΑΣ παρ' όλο που οι πλατειές μάζες του λαού, κι' αρκετοί ακόμη εθνικόφρονες, εξεδήλωσαν την επιδοκιμασία τους προς τις προτάσεις για ενιακομετωπικές εθνικές εκδηλώσεις. Ομως τα αποτελέσματα της λαϊκής δυσφορίας που πίεζε τη εθναρχία δεν άργησαν να εκδηλωθούν. Οι εξελίξεις που παρουσιάζονται ύστερα από τις χθεσινές επαφές με το Μητροπολίτη, τον αρχιεπίσκοπο Μακάριο μκαι μερικούς εκ των Εθναρχικών συμβούλων επιτρέπουν όπως όλος ο λαός ενωμένος κατέβει σ' ένα παγκύπριο εθνικό συλλαλητήριο στις 13 του Γεννάρη.

Καλώντας όλο τον Κυπριακό λαό ο ΕΑΣ να πάρει μέρος στο ενιαίο εθνικό συλλαλητήριο στις 13 του Γεννάρη δείχνει ακόμα μια φορά την πατριωτική του συνέπεια, την υποχωρητικότητα του, όπως έκανε και στην περίοδο του δημοψηφίσματος. Αυτό δε σημαίνει ότι ο ΕΑΣ και μαζί του όλα τα τμήματα της Λαϊκής Παράταξης θα εγκαταλείψουν την προσπάθειαν τους όπως οι λογικώτατες των προτάσεις, της 2ας του Γεννάρη γίνουν αποδεκτές από την εθναρχία.

Η εθναρχία οφείλει να εκτιμήσει την πατριωτικώτατη αυτή χειρονομία της Λαϊκής Παράταξης και να εγκαταλείψει τη μέχρι σήμερα αρνητική πολιτική της. Ο ΕΑΣ και όλες οι οργανώσεις της Λαϊκής Παράταξης, διερμηνεύοντας τις απόψεις των πλατειών στρωμάτων του λαού επιμένουν στις λογικώτερες προτάσεις, όπως:

α) Αποκλεισθεί κάθε στοιχείον κομματισμού από το συλλαλητήριο της 13ης. Να απαλειφθεί από το πρόγραμμα κάθε τι που σχετίζετιααμε εγκαίνια της ούτω καλουμένης εθνικής οργάνωσης νεολαίας.

β). Να περιληφθεί στους ομιλητές του

συλλαλητηρίου αντιπρόσωπος του ΕΑΣ και να παραχωρηθούν επίσημα θέσεις στους εκπροσώπους της Λαϊκής Παράταξης.

γ). Να προταθούν εις το συλλαλητήριο κοινά ψηφίσματα.

ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΣΕΣ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Κατακλύστε με τον όγκο σας τον χώρο του Παγκυπρίου Εθνικού συλλαλητηρίου της 13ης του Γεννάρη. Κάνετε την 13η του Γεννάρη αντάξια της αθάνατης ημέρας του ενωτικού δημοψηφίσματος.

ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ του χωριού και της πόλης.

Δώσετε τα χέρια, συμφιλιωθείτε στην πάλη για τη λευτεριά για την ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Για τον ΕΑΣ: Θ. Μιχαηλίδης

Για το ΑΚΕΛ: Ε. Παπαϊωάννου

Για την ΠΕΟ: Α. Ζιαρτίδης

Για την ΕΑΚ: Χ. Μιχαηλίδης

Για την ΠΕΜ: Κ. Κακουλλής

Για την ΑΟΝ: Χρ. Κατσαμπάς

Για την ΠΟΔΓ: Φάνη Ολυμπίου

Ενώ οι επαφές μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς είχαν προχωρήσει σε πολύ καλό σημείο και όλα έδειχναν ότι ο γιορτασμός θα ήταν κοινός, την ίδια μέρα που ο ΕΑΣ και η Αριστερά Παράταξη καλούσαν τα μέλη τους στην κοινή εκδήλωση, η Εθναρχία δημοσίευσε το πρόγραμμα του γιορτασμού που απείλησε ματαίωση της κοινής εκδήλωσης.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα, ο Μακάριος συνεχίζοντας την τακτική του να θέλει την υποστήριξη της Αριστεράς αλλά να μη της δίνει βήμα προβολής, προς το λαό θα μιλούσε στο κινηματοθέατρο "Μαγικό Παλάτι" της Λευκωσίας ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και θα απηύθυνε χαιρετισμό ο Δήμαρχος Λευκωσίας, ηγέτης του Κυπριακού Εθνικού Κόμματος της δεξιάς, Θεμιστοκλής Δέρβης.

Επίσης θα μιλούσε ως αντιπρόσωπος της Παγκύπριας Εθνικής Οργάνωσης Νεολαίας ΠΕΟΝ ο Χρυσήλιος Μαυρομμάτης.

Χαιρετισμούς θα απηύθυναν επίσης εθναρχικοί σύμβουλοι από όλες τις επαρχίες και το ψήφισμα της συγκέντρωσης θα διάβαζε ο Γυμνασιάρχης του Παγκυπριού Γυμνασίου Κωνσταντίνος Σπυριδάκης.

Στο γιορτασμό, σύμφωνα με το Εθνος (9.1.1952) θα παρίσταντο " άπαντα τα μέλη της Ιεράς Συνόδου, οι Εθναρχικοί Σύμβουλοι, οι εθνικόφρονες Δήμαρχοι των πόλεων και κωμοπόλεων και αντιπρόσωποι των εθνικοφρόνων σωματείων".

Η Αριστερά απουσίαζε από κάθε βήμα και από το πρόγραμμα δινόταν η εντύπωση ότι δεν θα ήταν και τόσο ευπρόσδεκτη, αν όχι ανεπιθύμητη.

Όταν η Αριστερά πληροφορήθηκε το πρόγραμμα έγινε έξω φρενών.

Ωστόσο η επιμονή της να πάρει στην εκδήλωση με τη Δεξιά και την Εθναρχία και να δώσει σ' αυτή χρώμα κοινής εκδήλωσης, την έκαμνε να θέτει τόπο στη οργή,

Τα παράπονα διαβιβάστηκαν στο Μακάριο από το Μιλτιάδη Χριστοδούλου, στέλεχος του ΑΚΕΛ, που κατάφερε να έλθει σε τηλεφωνική επαφή με τον Αρχιεπίσκοπο δυο φορές για να διευκρινίσει μερικά πράγματα.

Εγγραψε ο "Δημοκράτης", εκφραστικό όργανο του ΑΚΕΛ, στις 10 Ιανουαρίου, τρεις μόνο μέρες πριν από την προγραμματιζόμενη εκδήλωση για τις αντιδράσεις της Αριστεράς:

" Ο φ. Χριστοδούλου τόνισε πως το δημοσιευμένο πρόγραμμα είναι πολύ διαφορετικό από εκείνο που δήλωσε τη νύκτα της π. Δευτέρας τόσο ο Αρχιεπίσκοπος, όσο και ο Μητροπολίτης Κιτίου. Ο Αρχιεπίσκοπος απάντησε ότι το πρόγραμμα αυτό καταρτίστηκε την Τρίτη και θεωρήθηκε σκόπιμο να μιλήσουν και εκπρόσωποι των επαρχιών- μέλη του εθναρχικού συμβουλίου, για να ικανοποιηθεί και το τοπικιστικό πνεύμα. Με αυτό τον τρόπο, συνέχισε, παρουσιάζεται το συλλαλητήριο πιο αντιπροσωπευτικό.

Ο φ. Χριστοδούλου παρατήρησε πως αν είναι αυτή η επιδίωξη του εθναρχικού συμβουλίου τότε έπρεπε να

γίνει δεκτή η εισήγηση του ΕΑΣ για κοινούς ομιλητές.

Σε παρατήρηση του Αρχιεπισκόπου πως η Εθναρχία δεν ώρισε ομιλητές με βάση το κόμμα, στο οποίο ανήκουν και ότι ο κ. Δέρβης θα μιλήσει σαν δήμαρχος της Λευκωσίας, ο φ. Χριστοδούλου απάντησε πως τότε θα ήταν ακριβώς ορθό να ομιλήσει και ο δήμαρχος Αμμοχώστου φ. Αδάμαντος που αντιπροσωπεύει και την Αριστερά και είναι εκλεγμένος από το λαό.

Επίσης ο φ. Χριστοδούλου ζήτησε να πληροφορηθεί αν το περιεχόμενο των ομιλιών θα είναι απαλλαγμένο από κάθε κομματισμό ή επίθεση κατά της αριστεράς και αν τα άσματα θα είναι καθαρώς εθνικού περιεχομένου.

Ο Αρχιεπίσκοπος δήλωσε πως τόσο οι ομιλίες όσο και τα άσματα θα είναι καθαρώς εθνικού περιεχομένου. Απέρριψε την πρόταση να μιλήσει ο φ. Αδάμαντος στο συλλαλητήριο καθώς και πρόταση να δεχτεί επίσημη αντιπροσωπεία του ΕΑΣ. Τέλος ο αρχιεπίσκοπος δήλωσε σχετικά με το περιεχόμενο των ομιλιών και τα άσματα: " Εχω υπόψιν μου τας παρατηρήσεις σας. Αφήστε το ζήτημα εις εμέ διά τα περαιτέρω".

Ομως η Αριστερά δεν υποχωρούσε. Και παρά το γεγονός ότι κανένας από τους ομιλητές δεν θα ήταν στέλεχος της, ακόμα και συνοδοιπόρος ή στέλεχος του ΕΑΣ, επέμενε να πάει στο συλλαλητήριο. Ήταν η περίοδος που είχε αρχίσει να εξετάζει το θέμα της αποχής από κάθε εκδήλωση με τη Δεξιά και έκρινε ότι η στάση αυτή δεν ήταν αν μη τι άλλο, πολιτικά λογική.

Ετσι με μια ανακοίνωση του το Εκτελεστικό Συμβούλιο του ΕΑΣ καλούσε τα μέλη και τους οπαδούς του να παραστούν στην εκδήλωση της Εθναρχίας της **13ης Ιανουαρίου** στο "Μαγικό Παλάτι":

" Κύριοι πατριώτες

Για μια ακόμη φορά η δεξιά και η Εθναρχία της παραβιάζουν και τορπιλλίζουν την ενότητα του λαού και τον εθνικό του αγώνα. Ακόμα μια φορά με την τακτική τους δείχνουν ότι πρώτα απ' όλα και πάνω απ' όλα ενδιαφέρονται για τα κομματικά και ταξικά τους

συμφέροντα. Για μια ακόμα φορά βάζουν το συμφέρον του εθνικού αγώνα της Πατρίδας, το συμφέρον όλου του λαού, κάτω από το προσωπικό, το κομματικό, το παραταξιακό και το ταξικό τους συμφέρον. Αυτό δείχνει η επιμονή της εθναρχίας να αρνηθεί τη συνεργασία του Εθνικού δημοψηφίσματος.

Ομως ο λαός έχει τη δύναμη να ματαιώσει τα κομματικά σχέδια που κρύβονται πίσω από την εγκύκλιο της εθναρχίας.

Ο λαός έχει τη δύναμη να ματαιώσει τα κομματικά σχέδια που κρύβονται πίσω από την εγκύκλιο της Εθναρχίας.

Ο λαός που εματαιώσε τα σχέδια τους να κομματίσουν το δημοψήφισμα, ο ίδιος ο λαός, μ' επικεφαλής τον ΕΑΣ ΘΑ ΠΑΕΙ στο συλλαλητήριο και θα το κάμει ένα παλλαϊκό, εθνικό συλλαλητήριο για την ένωση.

Πατριώτες.

Για μια ακόμα φορά η εθναρχία και η δεξιά συμπεριφέρονται με τον πιο ασυνεπή κι επιζήμιο για τον εθνικόν αγώνα μας τρόπο. Ενώ στις **7.1.1952** ο Μητροπολίτης Κιτίου επίσημα, σε μια επίσημη συνέντευξη του με αντιπροσώπους της λαϊκής παράταξης της επαρχίας τους δηλώνει ότι η εκδήλωση της **13ης** του Γεννάρη θάνατι καθαρώς παλλαϊκή εθνική και όχι κομματική εκδήλωση, με ένα μόνο ομιλητή, στη σημερινή επίσημη ανακοίνωση του προγράμματος του συλλαλητηρίου φιγουράρει ανάμεσα στους πρώτους ομιλητές, ο παρασημοφορημένος Αρχιπαλμερικός, ο αρχηγός του Κόμματος της Κυπριακής Ολιγαρχίας. Τι είδους εθνικό κι ακομμάτιστο θα είναι το συλλαλητήριο που σχεδιάζει η Εθναρχία όταν παρουσιάζει τέτοιο ομιλητή;

Ομως ό,τι κι αν σχεδιάζει η Εθναρχία όσον ασυνεπείς κι αν είναι οι Μητροπολίτες κι οι επίσημοι, ο λαός ΘΑ ΠΑΕΙ στο συλλαλητήριο και θα πάει αποφασισμένος να το μετατρέψει σε ένα ενωτικό συλλαλητήριο. Ο λαός θα πάει για ν' αποδοκιμάσει κάθε απόπειρα κομματισμού, μάθε απόπειρα πατριδοκαπηλείας κάθε απόπειρα νοθείας της

πραγματικής σημασίας του δημοψηφίσματος της 15ης του Γεννάρη του 1950.

Η εθναρχία κι οι Παλμερικοί που βρίσκονται στις γραμμές της καταβάλλουν την προσπάθεια να εμφανιστούν σαν οι μοναδικοί πατριώτες, κι αγωνιστές της Ένωσης, ενώ αυτό που κάμνουν δεν είναι παρά δημαγωγία και διάσπαση των λαϊκών δυνάμεων. Καταβάλλουν την προσπάθεια ν' αποκλείσουν από το συλλαλητήριο ό,τι πιο μαχητικό, λαϊκό εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα. Τι άλλο απ' αυτή την προσπάθεια τους προδίνει η άρνηση τους να δεχθούν στο βήμα του συλλαλητηρίου σαν εκπρόσωπο της λαϊκής Παράταξης τον εκλεγμένο από το λαό Δήμαρχο της Αμμοχώστου Αδάμο Αδάμαντο; Τι άλλο απ' αυτό προδίνει η πρόσκληση όπως επισήμως παραστούν σ' αυτόν μόνον "τα μέλη της ιεράς συνόδου, οι εθναρχικοί σύμβουλοι, οι εθνικόφρονες δήμαρχοι των πόλεων και κωμοπόλεων και αντιπρόσωποι των εθνικοφρόνων σωματείων" που περιέχεται στο σημερινό τους ανακοινωθέν;

Όμως ο λαός ΘΑ ΠΑΕΙ στο συλλαλητήριο. Ο λαός θα πάει και θα χειροκροτήσει την πολιτική της ενότητας και της ενιαίας δράσης οπουδήποτε και όπως κι αν εμφανιστεί. Ο λαός θα αποδοκιμάσει την πολιτική της διάσπασης. Ο λαός θα περιφρονήσει τον παρασημοφορημένο ομιλητή, δήμαρχο της πρωτεύουσας. Ο λαός θα πάει στο συλλαλητήριο και θα ζητωκραυγάσει για την ενότητα σαν όπλο αγώνα για την ένωση.

Ο λαός ΘΑ ΠΑΕΙ στο συλλαλητήριο για να διαδηλώσει την πίστη του στην ιδέα της ενότητας και στην αποδοκιμασία του προς τους διασπαστές.

Πατριώτες.

Το συλλαλητήριο της 13ης δεν είναι συλλαλητήριο της Εθναρχίας. Είναι συλλαλητήριο δικό σας, συλλαλητήριο του λαού όπως και το δημοψήφισμα της 15ης του Γεννάρη.

ΝΑ ΠΑΜΕ λοιπόν όλοι στο συλλαλητήριο. ΝΑ ΠΑΜΕ όλοι όπως πήγαμε στο Δημοψήφισμα.

ΝΑ ΠΑΜΕ όλοι στο συλλαλητήριο και να

διαδηλώσουμε τους ενωτικούς μας πόθους, όπως όλοι στις **15** του Γεννάρη εψηφίσαμε διεκδικώντας την Ένωση.

ΕΜΠΡΟΣ, ΟΛΟΣ Ο ΛΑΟΣ

Το Εθνικό Συμβούλιο του ΕΑΣ".

Όλοι όμως λογάριαζαν χωρίς τον ξενοδόχο που στην περίπτωση αυτή ήταν ο Κυβερνήτης Σερ Αντριου Ράϊτ. Στις **10** Ιανουαρίου **1952**, τρεις μέρες πριν από την πραγματοποίηση της εκδήλωσης, ο κυβερνήτης απαγόρευσε τη διενέργεια οποιασδήποτε συγκέντρωσης σε όλη την Κύπρο από τις **11** μέχρι τις **15** Ιανουαρίου.

Ανέφερε ο Κυβερνήτης σε διάταγμά του:

Ανακοινωθέν υπ' αριθμόν **6-10**ης Ιανουαρίου, **1952**.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

Η ακόλουθος προκήρυξις δημοσιεύεται εις έκτακτον αποψινήν έκδοσιν της Επισήμου Εφημερίδος ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ, ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΛΑΣΕΩΝ

ΚΕΦ **44**

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ **8**

A.B.Ράϊτ

Κυβερνήτης

Εν τη ενασκήσει των εξουσιών, δι' ων περιβέβημαι δυνάμει του άρθρου **8** του περί συγκεντρώσεων, συνελεύσεων και Παρελάσεων Νόμου, εγώ ο Κυβερνήτης, απαγορεύω διά της Προκηρύξεως ταύτης γενικώς οιασδήποτε συγκέντρωσιν εν τη αποικία από της **11**ης μέχρι της **15**ης Ιανουαρίου **1952** (αμφοτέρων των ημερομηνιών περιλαμβανομένων) πλην θεατρικών ή κινηματογραφικών παραστάσεων).

Υπεγράφη υπ' εμού εν Λευκωσία, σήμερον **10**ην Ιανουαρίου **1952**

Ο ΘΕΟΣ ΣΩΖΕΙ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ"

Ενώ όμως ο κυβερνήτης είχε τον τρόπο του να απαγορεύει δημόσιες εκδηλώσεις, είχε και η Εθναρχία το δικό της: Είχε τις εκκλησίες όπου μπορούσε να κάνει ό,τι ήθελε και να οργανώνει οποιεσδήποτε

εκδηλώσεις σ' αυτές.